

ZŠ HUSOVA ČÁSLAV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

ŠKOLNÍ ŘÁD - PŘÍLOHA Č.8

METODICKÝ POKYN ŠKOLY K KEŠENÍ ABSENCE

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ČÁSLAV, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
HUSOVA 526, 286 01 ČÁSLAV

Platný od 22.4.2024

Č.j.: 0171/2024/ZSHKH

Školská rada schválila dne: 19.4.2024

Metodický pokyn školy
k řešení absence

Obsah

1. Úvodní ustanovení.....	2
2. Prevence záškoláctví.....	3
3. Způsob omlouvání nepřítomnosti, řešení neomluvené nepřítomnosti	5
4. Postup školy v případech záškoláctví.....	8
5. Kázeňská opatření.....	8
6. Pravidla určení omluvených a neomluvených hodin ve škole	9

METODICKÝ POKYN ŠKOLY K ŘEŠENÍ ABSENCE

(k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování,
prevenci a postihu záškoláctví)

1. Úvodní ustanovení

- Tento dokument nahrazuje dosud platnou přílohu č. 2 školního řádu na základě dokumentu METODICKÉ DOPORUČENÍ MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY K PREVENCI A POSTIHU ZÁŠKOLÁCTVÍ A OMLouvÁNÍ ŽÁKŮ Z VYUČOVÁNÍ (č. j. MSMT-780/2024-1) Praha, 5. 2. 2024.
- Docházka jednotlivých žáků je školou sledována a evidována prostřednictvím učitelů, kteří o nedostatcích informují třídního učitele. V případě, že třídní učitel zjistí u některého ze žáků potenciální problém, je na místě, aby inicioval kroky k preventivním opatřením. Třídní učitel by se rovněž měl zabývat důvody absence žáka, tedy učinit rozbor, proč přestal chodit do školy, proč selhává, případně proč se zhoršil jeho prospěch. Časté absence mohou souviset s jevy jako např. šikana, užívání drog, ale mohou být i důsledkem zhoršené situace v rodině.
- Rozsah neomluvené a zvýšené omluvené absence se hodnotí vždy za každé čtvrtletí školního roku.
- Pokyn ředitele školy k řešení problému záškoláctví definuje postup školy při řešení problému záškoláctví.
- Pokyn ředitele školy k řešení problému záškoláctví vychází z těchto dokumentů:
 - Školský zákon č. 561/2004Sb.(§ 22, § 184a, § 30, § 50, § 67, § 31).
 - Ustanovení § 38 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
 - § 17 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.
 - § 33 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách.
 - § 42 správního řádu.
 - Zákon č. 359/1999Sb. o sociálně-právní ochraně dětí (§ 6, § 10 odst. 4 zákona).
 - Zákon č. 482/1991, o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

- Zákon o přestupcích č.200/1990Sb.
- Metodický pokyn Spolupráce základních škol a orgánů sociálně-právní ochrany dětí střeďočeského kraje 1/2019.
- § Ustanovení § 38 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zní: „Hrazenou službou je i posuzování dočasné pracovní neschopnosti a dočasné neschopnosti ke studiu ošetřujícím lékařem a posuzování skutečností, které jsou podle § 191 zákoníku práce důležitými osobními překážkami v práci, a obdobné výkony u žáků a studentů.“

2. Prevence záškoláctví

Rizikovému chování, jakož i jinému nežádoucímu chování žáků ve školách, je nutno předcházet již v obecné rovině. Je třeba zajistit žákům **přátelské a stimulačické prostředí** pro výchovu a vzdělávání, které škola poskytuje, a **jasně stanovit pravidla**, jejichž dodržování bude po žácích vyžadováno. Pravidla jsou stanovena tak, aby bylo žákům zřejmé, že jejich cílem je především prospěch a zdárný rozvoj samotných žáků.

Na začátku každého školního roku je uspořádáno **setkání třídního učitele se zákonnými zástupci žáků**, kde jsou zákonní zástupci informováni o organizaci školního roku a konkrétním průběhu vzdělávání v dané třídě včetně třídních a školních pravidel. V rámci tohoto setkání jsou upozorněni na práva a povinnosti zákonných zástupců související se školní docházkou žáka a je připomenuta důležitost řádné školní docházky pro žáka (nejen ve smyslu účasti na vyučování, ale i přístupu k výuce). Rovněž jsou poskytnuty či připomenuty rodičům informace o poradenských službách poskytovaných školou a poradenskými zařízeními. Takovéto informační setkání je zároveň výborným prostředkem k otevření formální i neformální komunikace mezi školou, resp. třídním učitelem, a rodiči, k získání jejich spolupráce. Zároveň je tím splněna povinnost školy prokazatelně seznámit se školním řádem zákonné zástupce.

Spolupráce a vzájemná komunikace zaměstnanců škol jsou důležité pro vytváření příznivého prostředí, předcházení rizikového chování žáků a zajištění řádného fungování školy. Vzhledem k různé specializaci zaměstnanců škol je třeba, aby třídní učitel mohl kdykoli kontaktovat např. školního metodika prevence, konzultovat s ním podezření na zárodky problému a projednat přístup k žákovi, a to na neformální, kolegiální

Kontakt učitele s žáky je třeba budovat na základě respektujícího přístupu, pochopení, motivace, a to vše využít při komunikaci o problémech a společném hledání řešení.

Pedagogický pracovník je povinen chránit bezpečí a zdraví žáka a předcházet všem formám rizikového chování. Žák by neměl mít žádné obavy pedagoga vyhledat, má-li nějaký problém.

Práce s kolektivem žáků je velmi důležitým nástrojem prevence, jehož prostřednictvím lze žákům vštípit žádoucí hodnoty (zejména nediskriminaci, solidaritu apod.), protože škola je prostředím socializace, v němž se žák pohybuje ve skupině svých vrstevníků, kde pozoruje a vnímá mezilidské vztahy, vazby a role. Učitel by měl vždy jít příkladem. V tomto směru lze využít třídnické hodiny, ale i školní akce nebo výuku s využitím prvků neformálního vzdělávání.

Záškoláctvím se rozumí taková neomluvená nepřítomnost žáka ve škole, a to i opakovaná, která je způsobena zpravidla úmyslně žákem nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu, která trvá obvykle po celý vyučovací den (případně po určitou část vyučování, např. v odpoledních hodinách nebo jen v některých předmětech). Cílem je vyhnout se přítomnosti ve vyučování nebo pouze v některých vyučovacích hodinách.

- a) Dobu a způsob uvolnění žáka ze školního vyučování stanoví školní řád. V případě podezření z nevěrohodnosti dokladu potvrzujícího důvod nepřítomnosti žáka, se může třídní učitel po konzultaci problému s ředitelkou školy v dané věci obrátit na zákonného zástupce nezletilého žáka, nebo požádat o spolupráci věcně příslušný správní orgán.
- b) Školní docházku (omluvenou a neomluvenou nepřítomnost) žáků své třídy eviduje třídní učitel.
- c) Na prevenci záškoláctví se podílí třídní učitel, výchovný poradce a školní metodik prevence rizikového chování ve spolupráci s ostatními pedagogy a zákonnými zástupci žáka.
- d) V § 184a školského zákona jsou stanovena pravidla pro vzdělávání distančním způsobem v určitých mimořádných situacích uzavření škol či zákazu přítomnosti dětí, žáků nebo studentů ve školách.
- e) Součástí prevence je:
 - ✓ pravidelné zpracovávání dokumentace o absenci žáků
 - ✓ součinnost se zákonnými zástupci
 - ✓ analýza příčin záškoláctví žáků včetně přijetí příslušných opatření
 - ✓ výchovné pohovory s žáky
 - ✓ spolupráce s institucemi pedagogicko-psychologického poradenství
 - ✓ konání výchovných komisí ve škole

- ✓ spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí, obecního úřadu s rozšířenou působností

3. Způsob omlouvání nepřítomnosti, řešení neomluvené nepřítomnosti

- a) O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel pracovníky školního poradenského pracoviště, kteří tyto údaje vyhodnocují.
- b) Důvod nepřítomnosti nezletilého žáka základní školy dokládá v souladu s platnými právními předpisy zákonný zástupce žáka. Důvody žákovy nepřítomnosti ve škole je zákonný zástupce povinen doložit nejpozději do tří kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka (§ 50 odst. 1 a § 67 odst. 1 školského zákona). Způsob, jakým je dokládá je zápis v žákovské knížce s podpisem zákonného zástupce. Lhůta tří kalendářních dnů začíná plynout dnem, který následuje po prvním dni nepřítomnosti žáka ve škole.
- c) V případě časté nepřítomnosti žáka nasvědčující zanedbávání povinné školní docházky bude škola požadovat jako součást doložení důvodu nepřítomnosti potvrzení ošetřujícího lékaře, resp. praktického lékaře pro děti a dorost.
Požadavku na lékařské potvrzení by mělo vždy předcházet jednání se zákonným zástupcem, jehož výstupem bude mimo jiné písemný požadavek školy na dokládání nepřítomnosti lékařským potvrzením. Tímto dokumentem pak lze zdůvodnit tento požadavek lékaři. Škola potvrzení od lékaře vyžaduje pouze ve výjimečných, individuálně stanovených případech.
Zákonný zástupce žáka má rovněž možnost určit zaměstnance školy, který může být lékařem o zdravotním stavu nezletilého informován a to vyplněním informovaného souhlasu, který bude předán lékaři.
- d) Za zvýšený počet zameškaných omluvených hodin za dané čtvrtletí je považováno:
 - ✓ na I.stupni 150 vyučovacích hodin
 - ✓ na II.stupni 200 vyučovacích hodin
- e) Školy a zdravotnická zařízení, tedy i praktičtí lékaři pro děti a dorost, jsou v souladu s § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, povinny oznamovat orgánu sociálně-právní ochrany dětí skutečnosti nasvědčující tomu, že se v konkrétních případech jedná o děti, na něž se sociálně-právní ochrana zaměřuje (o děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že

zanedbávají školní docházku; o děti, jejichž zákonní zástupci neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo tato práva nevykonávají či jich zneužívají apod.).

- f) Třídní učitel vyzve 3. den neomluvené absence prokazatelným způsobem zákonného zástupce žáka k doložení důvodu nepřítomnosti.
- g) Škola v odůvodněných případech (o odůvodněnosti rozhodne škola – třídní učitel po domluvě s výchovným poradcem, např. prokazatelné sociální znevýhodnění apod.) bude akceptovat omluvu ZZ, kterou obdrží následující den po doručení výzvy k doložení důvodu nepřítomnosti.
- h) Nedoloží-li ZZ důvod nepřítomnosti ani v dalších dnech, vyzve třídní učitel neprodleně zákonného zástupce k návštěvě školy.
- i) Pozn.: Do třídní lhůty stanovené ZZ na první fázi omluvy nepřítomnosti se nepočítají volné dny (tedy víkendy, svátky, prázdniny a všechny ostatní typy školního volna).
- j) O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel pracovníky školního poradenského pracoviště, kteří tyto údaje vyhodnocují. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin u žáka 1. stupně a 12 vyučovacích hodin u žáka 2. stupně řeší se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce pozván. Projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené nepřítomnosti. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem. Zákonný zástupce zápis podepíše a obdrží kopii zápisu. Případné odmítnutí podpisu nebo převzetí zápisu zákonným zástupcem se do zápisu zaznamená.
- k) Během období, kdy škola vyhodnocuje neomluvenou nepřítomnost, může ředitel školy v zájmu zjištění pravé příčiny záškoláctví a jejího odstranění požádat o spolupráci odborníky z oblasti pedagogicko-psychologického poradenství, popř. orgány sociálně-právní ochrany dětí.
- l) Při počtu neomluvené nepřítomnosti nad 10 vyučovacích hodin u žáka 1. stupně a 12 vyučovacích hodin u žáka 2. stupně svolává obvykle ředitel školy školní výchovnou komisi, které se dle závažnosti a charakteru nepřítomnosti žáka účastní: ředitel školy,

zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, školní metodik prevence rizikového chování.

- m) O průběhu a závěrech jednání školní výchovné komise se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená. Každý účastník jednání obdrží kopii zápisu. V odůvodněných případech bude výchovnou komisí zákonným zástupcům navrženo sestavení individuálního výchovného plánu žáka.
- n) Zápisy z pohovorů a jednání školní výchovné komise se ukládají do dokumentace Školního poradenského pracoviště (ŠPP).
- o) V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 vyučovacích hodin u žáka 1. stupně a 30 vyučovacích hodin u žáka 2. stupně, ředitelka školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. Tato ohlašovací povinnost vychází z platné právní úpravy. Podle § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, je škola povinna bez zbytečného odkladu oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností (tedy v praxi OSPOD), pokud se dozví o skutečnostech uvedených v § 6 téhož zákona (typicky zanedbávání školní docházky, nemravný život, zneužívání návykových látek, násilí), a to v případě, že trvají po takovou dobu, nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.
- p) Pokud se škole nepodaří problém týkající se povinné školní docházky vyřešit vlastními silami a k cíli nevede ani svolání výchovné komise, škola v případě podezření ze spáchání přestupku může k příslušnému orgánu podat podnět k zahájení řízení o přestupku, tj. podnět k zahájení řízení z moci úřední ve smyslu § 42 správního řádu. V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku se škola může obrátit na Policii ČR. Kopie hlášení o zanedbání školní docházky bude zaslána příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu.

4. Postup školy v případech záškoláctví

Škola bude postupovat dle materiálu MŠMT „Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků“, č. j. MSMT-3301/2013 ze dne 3. prosince 2013, které stanovuje průběh řešení rizikového chování žáků (včetně záškoláctví) a využívá formuláře MŠMT:

- ✓ záznam o jednání s žákem
- ✓ záznam o jednání s žákem a zákonným zástupcem
- ✓ individuální výchovný program - schůzky, na které má být dohodnut Individuální výchovný program, se účastní třídní učitel, žák, zákonný zástupce, pokud se jedná o nezletilého žáka, školní metodik prevence, výchovný poradce, ředitel školy nebo jeho zástupce

Je tedy vhodné, aby se škola pokusila zjistit skutečnosti vedoucí k záškoláctví.

Pokud to je v kompetenci školy, škola se pokusí problém vyřešit (např. šikana).

5. Kázeňská opatření

- a) Výchovnými opatřeními jsou kázeňská opatření, která může uložit ředitel školy nebo třídní učitel.
- b) Při zaviněném porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - ✓ napomenutí třídního učitele
 - ✓ důtku třídního učitele
 - ✓ důtku ředitele školy
- c) Pravidla pro ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu. (příloha č.1 - Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání)
 - ✓ Počet 1 - 2 zameškané neomluvené hodiny – řeší se důtkou třídního učitele, pohovorem se ZZ.
 - ✓ Počet 3 - 10 zameškaných neomluvených hodin – řeší se důtkou ředitele školy, pohovorem se zákonnými zástupci.
 - ✓ 11 – 24 zameškaných neomluvených hodin – řeší se druhým stupněm z chování, svolává se výchovná komise za účasti pracovníků OSPOD.
 - ✓ 25 a více zameškaných neomluvených hodin – řeší se třetím stupněm z chování. Hlásí se orgánům péče o dítě.

- d) Třídní učitel oznámí uložení důtky řediteli školy. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci nezletilého žáka. Uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy.
- e) Při projednávání kázeňských opatření bude vždy postupováno individuálně a v závislosti na případných předchozích kázeňských opatřeních.

6. Pravidla určení omluvených a neomluvených hodin ve škole:

- a) Nepřítomnost žáka omlouvá vždy pedagog.
- b) Vedle neomluvené absence je třeba věnovat pozornost také **zvýšené omluvené absenci**. Zvýšené množství zameškaných vyučovacích hodin, ačkoli řádně omluvených, je nežádoucí a může být projevem skrytého záškoláctví, kterému je také třeba věnovat patřičnou pozornost a včas proti němu zakročit. Je tedy třeba evidovat omluvenou absenci také ke konci každého čtvrtletí školního roku. V případě, že třídní učitel zpozoruje podezřelý nárůst omluvené absence (přes 50 % vyučovacích hodin) za čtvrtletí školního roku, je na místě, aby se podrobněji zabýval věrohodností důvodů nepřítomnosti. Pokud je důvod nepřítomnosti žáka nevěrohodný, může se třídní učitel nebo ředitel školy obrátit na zákonného zástupce nezletilého žáka a požádat jej o vysvětlení, případně sdělit, že příště bude vyžadovat potvrzení od lékaře, přípouští-li to školní řád. Vyžadovat omluvení absence lékařem zpětně však není možné.
- c) **Záškoláctví** je přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Záškoláctvím se rozumí taková neomluvená nepřítomnost žáka ve škole, a to i opakovaná, která je způsobena zpravidla úmyslně žákem nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu, která trvá obvykle po celý vyučovací den (případně po určitou část vyučování, např. v odpoledních hodinách nebo jen v některých předmětech). Cílem je vyhnout se přítomnosti ve vyučování nebo pouze v některých vyučovacích hodinách.
- d) **Typy záškoláctví**
 - ✓ **pravé záškoláctví** – žák se ve škole neukazuje, ale zákonní zástupci se domnívají, že žák do školy chodí – třídní učitel se informuje u zákonných zástupců, pokud nabyl dojmu, že žák úmyslně do školy nedochází. Po zjištění stavu věci je věc

projednána se zákonnými zástupci, při opakování je věc řešena s orgánem péče o dítě a školským odborem Městského úřadu v Čáslavi.

- ✓ **skryté záškoláctví** – záškoláctví s vědomím rodičů- rodiče žákovi píší omluvenky z výuky, ačkoliv žák nemá problémy, které by mu v docházce do školy vadily. Případ se předává školskému odboru Městského úřadu v Čáslavi.
- ✓ **záškoláctví s klamáním zákonných zástupců** – děti dokážou přesvědčit zákonné zástupce o svých zdravotních obtížích, pro které nemohou jít do školy, a zákonní zástupci jim nepřítomnosti omlouvají pro tyto zdravotní důvody. Zde je doporučeno navštívit vždy dětského lékaře, který zdravotní stav dítěte posoudí.
- ✓ **útěky ze školy** – interní záškoláctví, kdy žáci do školy přijdou, nechají si zapsat přítomnost a během vyučování na několik hodin odejdou, přičemž zůstávají v budově školy nebo ji na krátkou dobu opustí. V takovém případě je se žákem veden pohovor, jsou neprodleně informováni zákonní zástupci, délka absence je zaznamenána do třídní knihy a matriky žáka. Řeší se napomenutím třídního učitele.
- ✓ **odmítání školy** – některým typům žáků činí představa školní docházky psychické obtíže, např. v důsledku problémů ve škole souvisejících s obtížností učiva, při strachu ze šikany nebo výskytu školní fobie nebo deprese. V takovém případě je nutná intervence školního psychologa, zákonní zástupci informují o takovém jednání buď třídního učitele, nebo přímo vedení školy, a to doporučí vhodný postup k odstranění problémů.
- ✓ **pozdní příchod do školy** - opakovaná neomluvená absence žáka, která je způsobena nedbalostí žáka nebo osob zodpovědných za výchovu. Řeší se napomenutím třídního učitele a oznámením zákonným zástupcům žáka.
- ✓ **záškoláctví plánované** – jedná se o promyšlené, dopředu naplánované jednání, jehož prostřednictvím se žák účelově vyhýbá situacím spojeným se školou (zkoušení, určitý předmět, kontakt s určitou osobou – neoblíbený učitel, jiný zaměstnanec školy, jiný žák).
- ✓ **Záškoláctví impulzivní** – žák se rozhodne náhle, impulzivně. Neúčast ve vyučování je jeho bezprostřední reakcí na okamžitý podnět.

Metodický pokyn školy
k řešení absence

Tento Metodický pokyn školy k řešení absence vstupuje v platnost dnem 22.4.2024

.....

Mgr.,Bc. Marika Jelínková
ředitelka školy